

דף ס.

עין משפט א.ב.

אח"ע סימן פב סעיף ה
עין בסעיף הקודם

עין משפט ג.ד.

יו"ד סימן פא סעיף ז

ט. חלב אשה מותר^י והוא שפירש לתוך כלי או לתוך היד^ש. אבל גדול
היונק משדי אשה הרי הוא כיונק שרץ^ת, ומכין אותו מכת מרדות על
שמרד בדברי סופרים.

י. תינוק יונק עד סוף ד' שנים^א לבריא, ולחולה^ב עד ה' שנים אם לא
פירש אבל אם פירש דהיינו שהפסיקה להניקו^ג ג' ימים מעת לעת
אחר כ"ד חודש לא יחזירוהו. ובלבד שפירש מתוך בוריו אבל אם פירש
בגלל חולי שאינו יכול לינק^ד יכולים להחזירו^ה.

ר. אפי' לכתחילה. ש"ך ס"ק י"ז. ופשיטא דלחולה אפי' שאין בו סכנה מותר.
ש. היינו לתוך היד של האשה. ש"ך ס"ק י"ח. ואם האשה חולבת לתוך כלי או לתוך ידה
ובתוך זה הגדול יונק מן הכלי או יד האשה יש להחמיר. כ"כ הפר"ח אות י"ח.
ת. דאתי לאחלופי בבהמה טמאה כיון שאין דרך לאכול בשר אדם, אבל כשפירש מהאשה
הרואה סבור שהוא חלב מעלמא ולא גזרו עליו. ט"ז ס"ק ט'. ועיין בסי' פ"ז, ובכף
החיים אות כ"ט שם.
ואפי' לחולה כל שאין בו סכנה אין לו לינק משדי אשה. אם לאשה המניקה יש לה מכה
או פצע בפיטמה של הדר ואין התינוק יכול לינק משם יכולה אשה אחרת לינק ולפלוט
לתוך כלי היכא דלא אפשר בענין אחר שהכל רואים שאינה בולעת אלא פולטת. כף החיים
אות נ"א.
א. מה שאומרים שכל מה שממעט התינוק בהנקה יותר מוכשר לתורה טעות הוא בידם,
ואף איסור יש לגמול קודם כ"ד חודש אם לא מחמת עיבור או עיכוב אחר. כ"כ בפ"ת
אות ט"ז.

ב. לאו דוקא חולה אלא ילד כחוש. ש"ך ס"ק י"ט.

ג. וגם לא ינק מאשה אחרת. כף החיים אות נ"ה.

ד. משמע אם זה מחמת חולי האשה והוא בריא אסור להחזירו. שם באות נ"ו.

ה. עד ה' שנים לכחוש. ש"ך ס"ק כ'.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

ואם יש סכנה^י מחזירים אפי' אחר כמה ימים שכבר הפסיק. ובתוך כ"ד חודש אפי' פירש מתוך בוריו חודש או יותר מחזירים אותו עד סוף כ"ד חודש.

הגה: ועיין באבן העזר סי' י"ג אם חודש העיבור מן המניין של כ"ד חודש או עלתה לתינוק.

הגה: חלב נכרית כחלב ישראלית, ומ"מ לא יניקו תינוק מן הנכרית אם אפשר בישראלית דחלב נכרית מטמטם הלב^ז ומוליד בו טבע רע^ח.

וכן לא תאכל המינקת אפי' ישראלית דברים האסורים^ט וגם התינוק בעצמו לא יאכל^י דברים אסורים כי כל זה מזיק לו בזקנותו^כ.

ו. אבל חולה שאין בו סכנה אין מחזירין אותו אע"פ שאין בו רק איסור דרבנן. ש"ך ס"ק כ"א. ויש מתירין ולצורך גדול יש לסמוך על המתירין, ולא הותר להחזירו אלא משום סכנה ואחרי שעברה הסכנה מפרישו ואינו רשאי לינק עד ד' וה' שנים. ש"ך שם.

ז. וכתבו המקובלים שאכילת שקצים ודומיהם מטמטמים את הלב והשכל. ועיין ברבינו בחיי בפ' משפטים שכתב דבשר מטמטם הלב ונותן שם טעם לדבר ע"פ הטבע.

ח. והרשב"א בחידושו בסוף פ' חרש כתב דישאל ביישנים ורחמנים וכשיונק מן העכו"ם מוליד בו אכזריות ועזות כמותן, אך הריטב"א שם כתב דחלבן כאכילת שקצים וכיוצא ומוליד טבע רע ואכזריות.

ט. כלומר אף דלפעמים לאשה מותר לאכול דבר איסור משום פיקוח נפש מ"מ לא תניק את התינוק אלא ישכרו מינקת אחרת ישראלית. ט"ז ס"ק י"ב. וש"ך ס"ק כ"ה. לפ"ז גם אנטיביוטיקה היום שהאשה לוקחת בעת הנקתה בעת ההכרח צריך לבדוק שזה יהיה מדברים המותרים לטובת הינוק.

י. אע"פ שאין אביו מצווה להפרישו בקטן האוכל איסור דרבנן, כמ"ש באו"ח בסי' שמ"ג, היינו מדינא אבל מ"מ יפרישו מפני שמזיק לו בזקנותו שגורם לו טבע רע ומטמטם הלב. ש"ך ס"ק כ"ו.

כ. שגורם לו טבע רע וסופו לצאת לתרבות רעה ולפי שבזמנינו זה אין נזהרים מענינים אלו רוב הבנים יוצאים לתרבות רעה ורובם הם עזי פנים שבדור. ומי לנו גדול בתורה כאלישע אחר שלא בא לאותו מעשה אלא מפני כשאמו היתה מעוברת ממנו עברה על בתי עכו"ם והריחה מאותו המין והיה אותו הריח מפעפע בה כארס, כמבואר בירושלמי בחגיגה. וע"כ צריך להזהר בדבר הרבה. כף החיים אות ס"ח.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלהרד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט ה.ו.

יו"ד סימן סעיף י

י. יא. דם אדם אם פירש ממנו אסור משום מראית העין, לפיכך אם נשך הכיכר בשיניו ויצא לו דם על גבי הכיכר, צריך לגוררו ולא לאוכלו^ל אבל הדם שבפיו מוצצו.

הגה: וכל דם דגים ודם אדם הואיל ומדינא מותר אינו אוסר תערובתו.

עין משפט ז.

או"ח סימן שכח סעיף לג

לג. לה. מי שיש לו כאב לב^מ ורפואתו לינק חלב עז מותר לינק בשבת דבמקום צער לא גזרו חכמים. ויש אומרים דאם אין לו אלא צער של רעב אסור^י לינק מן הבהמה בשבת^ס.

עין משפט זז.

או"ח סימן שלו סעיף ט

ט. יב. צינור או מרזב המקלח מים מן הגג שנסתם בקשים ועשבים^ע ומעכבין המים בגג, וגורם דליפה לבית מותר למועכן ברגליו

ל. אם אצבעו מטפטף דם מותר למצוץ אותו שהרי ניכר דמאצבע הדם וכשיש הוכחה מותר אף בדם אדם. כף החיים אות מ"ז. מיהו אם נפסק הדם לטפטף ורוצה להניח אצבעו המלוכלך בדם בפיו אסור. כ"כ הבן איש חי. שם.

מ. והוא הנקרא גונח, מגמ' כתובות ס' ע"א, ורש"י שם, והטעם אמרו שם בגמ' משום דיונק מפרק כלאחר יד הוא ובמקום צער לא גזרו, שאין דרך בני אדם לינוק ישר מהבהמה אלא לחלוב ביד.

וכתבו התוס' שם לאו ביש בו סכנה איירי דא"כ אפי' במפרק גמור מותר במקום סכנה, וכ"כ הב"י והב"ח, וכאן כיון שא"א ע"י גוי דרפואתו כשהוא שותה את החלב רותח כשיוצא מגוף הבהמה ע"כ התירו לו לחלוב בעצמו לתוך פיו במקום צער, מ"א ס"ק מ'.

נ. וכן הסכים הב"ח לדינא וכ"כ האחרונים, כה"ח אות קצ"ט.

ס. אבל ביו"ט מותר, ב"י מ"מ אם יש לו מאכל לחלוב לתוכו אסור לינק בפיו גם ביו"ט אלא יעשה לתוך המאכל.

ע. היינו תלושים אבל גדלו שם והם מחוברים אסור, כה"ח אות נ"ח.

בצנעה^פ, דכיון שמתקן ע"י שינוי ברגליו ובמקום הפסד לא גזרו.

עין משפט ט.

יו"ד סימן פא סעיף ז
עיי' לעיל עין משפט ג.ד.

דף ס:

עין משפט א.

אח"ע סימן יג סעיף יא

יא טז. גזרו חז"ל^צ שאדם לא ישא ולא יקדש מעוברת או מינקת חבירו עד שיעברו כ"ד חודש לולד חוץ מיום שנולד ויום שנתקדשה. וחודש העיבור מן המניין^ק.

יא יז. גזרתם בין באלמנה^י, בין בגרושה בין במזנה, ויש מקילין במזנה, ויש להקל במופקרת ע"מ שיהיה בעלה משמרה^ש.

יא יח. אפי' נתנה בנה למינקת^ת, או גמלתו מלהניק לא תנשא, ואפי' נשבעה בפני אדם גדול המינקת כשלקחה אותו לגדלו שלא תחזור בה ג"כ לא מהני^א.

פ. הגם שבכל מקום שחכמים אסרו אפי' בחדרי חדרים, היינו דוקא באיסור מלאכה מן התורה, שם אות נ"ט.

ואם א"א בצנעה מותר גם בפרהסיא, כ"י בשם הר"ן.

צ. מברייטא יבמות מ"ב.

ק. ויש חולקים לחוש לחודש העיבור ת"ה והביאו הרמ"א.

ר. המרדכי בשם גדולים.

ש. הרמ"א בשם הר"י מינץ סי' ה'.

ת. ומשמע דאף שכבר עברו ג' חודשים מיום שמסרה אותו וצמקן דדיה ממילא, מ"מ לא תנשא. דהיא גרמה כאן אחרי מיתת בעלה, לא כן גרמה לצימוק דדים בחיי בעלה. ועיי' לקמן באות כ"ח.

א. ויש חולקים בנשבעה לה המינקת שלא תחזור בה, במרדכי בהגהות בכתובות. וע"כ אם כנס לא יוציא.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

יא. יט. מת בנה תנשא, ולא חיישינן שתהרגנו. וה"ה גמלתו בחיי בעלה, או אינה חולבת שיש לה צימוק דדים או פסק חלבה בחיי בעלה, או שנתנה^ב בנה למינקת ג' חודשים בחיי בעלה והיא לא הניקה אותו כלל תוך ג' חודשים אלו, הרי זו תנשא.

עין משפט ב.ג. יו"ד סימן רמב סעיף ד

ה. ד. אסור לאדם להורות לפני רבו לעולם ג', וכל המורה לפניו חייב מיתה.

הגה: אפי' נטילת רשות לא מועילה תוך ג' פרסאות ד' אם הוא רבו מובהק.

ה. ה. אם התלמיד רחוק מרבו י"ב מיל ושאל לו אדם דבר הלכה בדרך מקרה יכול להשיב ה', אבל לקבוע עצמו להוראה ולישב ולהורות

ב. משמע דאפי' לא פסק חלבה, ומדברי הרא"ש משמע דבג' חודשים צומקים הדדים, וא"כ צ"ל דכוונתו דאף שהיא גרמה לצימוק הדדים ע"י שמסרה אותו ג' חודשים דאז יפסק לה החלב, מותרת להנשא. כ"כ הח"מ. ובלבד שגרמה צימוק דדיה בחיי בעלה.

ג. מימרא דרבא בעירובין ס"ב ע"א. וכתב בברכי יוסף שיש לזהר לעיין בספרים קודם שיורה ולא יסמוך על הרשום בזכרונו, ואמרו שהמורה בעל פה בלי לפתוח הספר שלפניו קרוב הדבר ליכנס בסוג של מורה הלכה במקום רבו, והוסיף בפ"ת ס"ק ג' כי רבותינו הן הספרים אשר נתפשטו בקרב ישראל וסמך לדבר "אז לא אבוש בהביט"י וכו'. והרב שבות יעקב בח"ב סי' ס"ד כתב שכך קבל מרבותיו שראוי לכל מורה שלא יורה בלתי עיון תחלה בספר.

כשיש חכמים בעיר צריך להמלך בהם, וכתב הברכי יוסף דזה חיובא הוא. ושם דכמה צריך לזהר מלהורות בדבר שאינו ברור לו מאוד עד שיצרף עמו חכמי העיר ע"ש.

ד. ודעת הראב"ד והרשב"א והריב"ש דנטילת רשות מועילה אף בתוך ג' פרסאות. ש"ך ס"ק ד'.

ה. טור בשם הרמב"ם פ"ה מת"ת הלכה ג', וכפי' הרמב"ם דלא תיקשי מברייאת ע"ש. ובספר ראשון לציון האריך מאוד בענין זה והסיק דת"ח אין לו איסור כלל להורות אפי' בפני רבו, אבל תלמיד גמור תוך ג' פרסאות אפי' בנתינת רשות אסור, וחזן לג' פרסאות מותר ע"י נתינת רשות, וא"כ מש"כ מר"ן כאן בסעיף ד' דאם התלמיד רחוק מרבו י"ב מיל ושאל לו אדם דבר הלכה בדרך מקרה יכול להשיב, היינו אפי' בתלמיד גמור ובלי נטילת רשות, אבל בנטילת רשות מותר אפי' בתוך ג' פרסאות במקרה ולא בקבע, דלזה צריך

אפי' היה בסוף העולם אסור להורות עד שיתן לו רבו רשות, או ימות.

הגה: כל זה ברבו מובהק^י אבל בתלמיד חבר אפי' תוך ג' פרסאות מותר.

וי"א דמ"מ לפני רבו ממש^ז אסור. ואפי' שלא בפניו ממש אם התחילו בכבוד הרב לומר שישאלו לרב או שהרב מופלג בחכמה וזקנה, אין להורות בעירו אפי' שלא בפניו ממש.

ה. ו. י"א דתלמיד גמור^ח תוך י"ב מיל חייב מיתה, ואם הוא מורה חוץ לי"ב מיל פטור אבל אסור.

הגה: וי"א דוקא ברגיל^ט לבא לעירו של התלמיד, אבל אם רבו אינו רגיל לבוא שם רק בדרך אקראי מותר, כל שהוא חוץ לג' פרסאות.

ה. ז. תלמיד חבר תוך י"ב מיל פטור אבל אסור^י, וחוץ לי"ב מיל מותר.

ה. ח. אע"פ שהתלמיד נטל רשות מרבו אחד לא סגי עד שיטול רשות מכל רבותיו^כ המובהקים.

נטילת רשות גם בתוך ג' פרסאות, ובתלמיד שאינו גמור אין איסור כלל להורות אפי' בפני רבו וכנ"ל.

ו. כל זה נמשך לסברא זו דהרמב"ם אבל י"א דאפי' תלמיד חבר אסור תוך י"ב מיל. ש"ך ס"ק ה'.

ז. ממש זה לא חוזר על רבו אלא על לפניו כלומר דלפניו ממש אפי' תלמיד חבר אסור. ש"ך ס"ק ו'.

ח. טור בשם הרא"ש ממימרא דרבא בעירובין ס"ג ע"א. ואם זה חוץ לי"ב מיל פטור אבל אסור, וכמ"ש התוס' שם ובסנהדרין דף ה' ע"ב. ובספר ראשון לציון כתב שזה נראה גם דעת הרמב"ם ע"ש.

ט. היינו בשני וחמישי או ביום השוק אבל ברגיל ביום השוק שהוא פעם בשנה לא מיקרי רגיל. ש"ך ס"ק ח'.

י. ולא מהני רשות תוך ג' פרסאות דחשיב רבו אצלו. באר הגולה אות י"ב. אבל מחוץ לי"ב מיל מותר אפי' בלי נטילת רשות, וי"א דצריך נטילת רשות. ש"ך ס"ק י'.

כ. כתב הש"ך שזה חוזר על תלמיד גמור אבל בתלמיד חבר סגי בנטילת רשות מרבו והוא ממהרי"ק. ועוד כתב דאם יש לו רב אחד מובהק והאחרים אינם מובהקים צריך שיטול רשות מרבו המובהק. ש"ך ס"ק י"א.

הגה: ומובהקים כאן לא כרבו מובהק שרוב חכמתו ממנו דא"כ לא אפשר שיהיה לו הרבה רבותיו מובהקים שרוב חכמתו מכל אחד מהם, אלא ר"ל תלמיד גמור ^ל לאפוקי תלמיד חבר שנתגדל בתורה ונעשה חבר לרבו והוא קרוב להיות כרבו.

הגה: מיהו יש חולקין וסוברים דאם קיבל רשות מרבו אחד מהני להורות חוץ לג' פרסאות ^מ אבל בתוך ג' לא מהני ליה.

הגה: וי"א דכל שאינו רבו מובהק שרוב חכמתו ממנו תלמיד חבר הוא ^נ.

עין משפט ד. אה"ע סימן יג סעיף יא
עין לעיל עין משפט א

עין משפט ה. אה"ע סימן יג סעיף א

א. אשה שנתגרשה או נתאלמנה לא תתארס וכ"ש שלא תנשא עד שיעברו צ' יום חוץ ^ס מיום הגירושין או יום המיתה, ויום שנתארסה בו, כדי להבחין בין זרעו של ראשון ואחרון ^ע.

ל. היינו אפי' שלא למד רוב חכמתו ממנו כל שלא נתגדל להיות קרוב לרבו מקרי תלמידו, אבל הש"ך כתב שנראה לו שאין הדבר כן אלא אם אין רוב חכמתו ממנו א"צ לנהוג בו שום כבוד רק לענין קריעה בלבד, ומה שהקשה ברמ"א דא"כ א"א לו להיות לו הרבה רבותיו שרוב חכמתו מהם ומובהקים אין זה קושיא שי"ל שלמד אצל אחד רוב חכמתו במקרא ואצל השני למד רוב חכמתו במשנה אצל השלישי רוב חכמתו בגמ' וכן ע"ז הדרך באגדה ובקבלה וסיים שכך נראה דעת מרן השו"ע בסעיף ל' ע"ש. וכתב המהרי"ק דאפי' למדו וגם סמכו ולבסוף נתחכם הנסמך, יכול לחלוק עליו ולהורות לפניו הלכה למעשה, וראייה מר"ל ור"י ע"ש.

מ. כתב הש"ך בס"ק י"ג דתוך ג' פרסאות י"א דלא מהני אפי' נטילת רשות מכל רבותיו או מרבו מובהק יחיד.

נ. ב"י בשם הרמב"ם.

ס. מיבמות מ"א, וכר"מ דקימ"ל כוותיה בגזירותיו. ויום הגירושין היינו מיום הכתיבה שמאז אינו מתייחד עמה. והרא"ש כתב מיום הנתינה וכן ראוי להחמיר.

ע. אבל מותרת לעשות שידוכין תוך צ' יום, ובלבד שלא יכנס עמה בבית אחד. כ"כ בב"י.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

א. ב. גזירת חז"ל של המתנת צ"ב יום היא אף באשה שאינה ראויה לילד^פ, ואף שנתגרשה או נתאלמנה מן האירוסין, ואפי' קטנה או זקנה או עקרה או איילונית, או בעלה חולה, או היה במדינת הים, או סריס אדם, כולם צריכים להמתין צ"ב יום.

עין משפט וז. אה"ע סימן יג סעיף יא
עיין לעיל עין משפט א

עין משפט וז. אה"ע סימן פ סעיף יד

יד. טו. הבעל^צ רשאי לעכב את אשתו אם רצתה להניק גם בן חברתה עם בנה^ק, ואפי' בנה מאיש אחר יכול לעכבה.

עין משפט ט.י.ב. אה"ע סימן פ סעיף יא.יב.

יא. יב. המניקה^י פוחתין לה ממ"י ומוסיפין במזונותיה יין ודברים שיפים לחלב.

יב. יג. המניקה שהייתה מתאוה למאכלים אחרים, י"א^ש דאינו יכול לעכבה מפני סכנת הולד^י וצערה דגופה, וי"א דיכול לעכבה.

פ. שם ביבמות מ"ב ע"ב.

צ. רמב"ם בירושלמי, ומשמע דאם אין לה בן כלל להניקו, וכגון שמת שאז יש לה עדיין חלב, אינו יכול לעכבה כלל, ומירושלמי משמע דבכל גווני יכול לעכבה, כ"כ הח"מ.

ק. טור, ומשכחת ליה שנשא אותה כמינקת ועדיין יש לה חלב וכגון שרצתה להניק אחרי כ"ד חודש שמחוייבת מדינא שאז מותר לו לישא אותה, ח"מ.

ר. ממשנה ס"ד ע"ב, וצריכה לאכול משלה אם יש לה ולא יוסיפו לה משל בעלה, והב"ח השיג על המ"מ ולהלכה העלה הח"מ כהמ"מ, ונראה דהבעל משלם לה מה שהוציאה על הולד. ח"מ.

ש. דף ס' ע"ב ורמב"ם.

ת. ואם לשניהם יש סכנה ודאי שחייה קודמין, ואם לולד איכא סכנה ולה רק ספק סכנה כתב הח"מ לא ידעתי דמהיכי תיתי שמכח צער דגופה תסכן הולד.